

Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích

Archiv obce Kočín

1884–1945 (1949)

Inventář

EL NAD č.: 89

AP č.: 311

Zuzana Kliková, Mgr. Jiří Kříž

Plasy 2015

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	6
III. Archivní charakteristika archivního fondu	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	7
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	7
Seznam použitých pramenů a literatury	8
Inventární seznam	9

I. Vývoj původce archiválií

Kočín (dříve též Kočiny) leží 6 km jižně od Kralovic na katastrálním území Kočín u Kralovic v nadmořské výšce 400 m. Název vsi byl dle Antonína Profouse odvozen z příjmení Kočka. První písemná zmínka o vsi pochází z roku 1183, kdy byla knížetem Bedřichem postoupena cisterciáckému klášteru v Plasích. Král Zikmund roku 1420 zapsal řadu klášterních vsí, mezi nimi i Kočín, bratřím Hanušovi a Bedřichovi z Kolovrat. V 1. polovině 16. století se ves stala součástí kaceřovského panství Floriána Gryspeka. Po pobělohorských konfiskacích byl Kočín již trvale připojen k majetku plaského kláštera. Ves Kopidlo, která je v letech 1850–1945 uváděna coby osada místní obce Kočín, byla v průběhu husitských válek zcela spálena a znovu osazena byla až za opata Evžena Tytla v letech 1706–1710. Všichni usedlí byli do roku 1725, kdy jim opat prodal chalupy do dědičného užívání, pouze nájemníky. Pro účely josefínského a poté i stabilního katastru byla pro vsi Kočín a Kopidlo vytvořena jedna katastrální jednotka a pojmenována Kočín, ačkoliv bylo Kopidlo už tehdy počtem obyvatel i domů větší. Po zrušení kláštera bylo plaské dominium spravováno náboženským fondem, a to až do roku 1827, kdy je koupil Klement Václav Lothar Metternich-Winneburg.

V roce 1848 došlo ke zrušení poddanství, a tím i patrimoniální správy. Nejnižším správním článkem se staly samosprávné místní obce, a to na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení (č. 170/1849 říšského zákoníku). Vycházelo se hlavně z josefínských katastrálních obcí, s tím rozdílem, že sídliště se mělo stát buď obcí, anebo součástí obce jako tzv. osada. Na Stadionovo prozatímní obecní zřízení pak v mnohém navazoval v roce 1862 vydaný rámcový říšský obecní zákon (č. 18/1862 říšského zákoníku), který měl v některých svých ustanoveních přímou platnost, zatímco jiné jeho předpisy byly realizovatelné prostřednictvím zemských prováděcích zákonů. V roce 1864 tak vešlo v platnost obecní zřízení a řád volební pro Čechy (č. 7/1864 zemského zákoníku českého).

Kočín patřil až do roku 1850, kdy začaly fungovat nově zřízené politické úřady, k plaskému panství. V novém územněsprávním členění připadl do politického a soudního okresu Kralovice v Plzeňském kraji. Pouze v letech 1855–1868 náležel do správního obvodu „smíšeného“ okresního úřadu v Kralovicích. Pravděpodobně už v roce 1850 zahrnovala místní obec Kočín dvě katastrální obce – Kočín a Dolní Hradiště. Součástí osady Kočín bylo Kopidlo a krátce také Lívaldovská olejna.¹ Dolnohradištský mlýn je pak uváděn coby přidělené místo osady Dolní Hradiště. Farou příslušely Kočín a Dolní Hradiště ke Kralovicím a Kopidlo k Žebnicím² (od roku 1921 také ke Kralovicím). Škola je v Kočíně poprvé zmiňována v 1. polovině 19. století.

Na základě výše zmíněných zákonných ustanovení byly v Kočíně zřízeny dva orgány – obecní výbor (volený na tři roky) a obecní představenstvo. Obecní výbor byl kolegiální orgán, rozhodující většinou hlasů. Měl usnášecí a dozorcí moc a ze svého středu si volil obecní představenstvo, složené z obecního představeného – starosty, jenž prováděl usnesení obecního výboru, a alespoň dvou radních. Historicky nejstarším doloženým starostou obce je František Fencel, podepsaný v roce 1884 na domovském listu. Od počátku 20. století prokazatelně fungovaly také osadní orgány v Kočíně a v Dolním Hradišti, osadní jmění v Kopidle spravoval Obecní úřad v Kočíně.

---

¹ Vitriolovou břidlici zde těžili a zpracovávali Klemens, Antonín a Jan Liewaldové. Závod ležel pod vsí na potoce východním směrem. Podle pamětní knihy osady Kočín byl poslední pokus o dolování uskutečněn v roce 1926.

² Dle stavu k roku 1860

Po vzniku ČSR vstoupila v platnost novelizovaná ustanovení o volebním řádu a o obecním zřízení (zákony č. 75/1919 Sb. a č. 76/1919 Sb.). V čele obce tak stálo obecní zastupitelstvo (dřívější obecní výbor), které si ze svého středu volilo obecní radu (dřívější obecní představenstvo), tvořenou starostou a radními. První poválečné obecní volby se uskutečnily v roce 1919. Starostou se stal Antonín Fujan, domkář z Kočina, náměstkem Josef Pešek, rolník z Kopidla, a radními Jan Šour, domkář z Kopidla, František Kovář a Václav Fanta – oba domkáři z Dolního Hradiště. Současně byli ustanoveni dva „pomocníci“ pro osady Kopidlo a Dolní Hradiště. Politické složení tehdejšího obecního zastupitelstva zůstává neznámé. Vzhledem k sociální skladbě zdejšího obyvatelstva lze usuzovat, že většina členů pocházela z řad sociální demokracie a republikánské strany.

Ještě téhož roku bylo v zastupitelstvu projednáváno osamostatnění osady Dolní Hradiště, jež bylo nakonec v roce 1920 povoleno a o dva roky později prezidentem zemské správy vyhlášeno (č. 20/1922 zemského zákoníku). Dosavadní místní obec Kočín tak byla rozdělena ve dvě místní obce Dolní Hradiště a Kočín, sestávající z osad Kočina a Kopidla. Otázka rozdělení společného jmění byla však zřejmě definitivně vyřešena až v roce 1927. Nové obecní zastupitelstvo v Kočíně zahájilo činnost na počátku ledna 1921. Starostou byl zvolen Jan Šour z Kopidla, náměstkem Vojtěch Hubka z Kopidla a radními Josef Pešek z Kopidla, Josef Braun a Josef Beneš – oba z Kočina. I nadále fungovaly osadní orgány v Kočíně a osadní jmění v Kopidle spravoval Obecní úřad v Kočíně. Z dochovaných účetních uzávěrek místní obce Kočín a osad Kopidlo a Kočín, pocházejících ze 30. let 20. století, vysvítá, že sama místní obec Kočín až na cenné papíry žádným majetkem přímo nedisponovala. Naopak osada Kopidlo, přestože v té době neměla vlastní katastrální území, spravovala pozemky a lesy a vlastnila chudobinec čp. 9, kapličku a hasičské skladiště. Osadě Kočín zase krom pozemků patřily budovy čp. 3 a 22 a hasičské skladiště. Na jednom katastru se tedy nacházely dvě téměř rovnocenné osady, přičemž Kopidlo převažovalo nejen co do velikosti v počtu obyvatel a domů (viz tabulka str. 5), ale i ve správě místní obce Kočín. Po osamostatnění Dolního Hradiště pocházeli zřejmě všichni starostové obce a patrně také řada zastupitelů z Kopidla, kde se konala většina schůzí obecních orgánů.

Ve 30. letech 20. století bylo v obecním zastupitelstvu projednáváno rozdělení katastru obce na dva osadní katastry a posléze dokonce rozdělení obce ve dvě politické obce Kočín a Kopidlo. Ani jedna z těchto možností ale nebyla uskutečněna, osady Kočín a Kopidlo tak měly nadále společnou správu i katastrální území.³ Za okupace pak byly osady na základě vládního nařízení č. 265 ze dne 12. června 1941 zrušeny. Veškerá práva a závazky osad přešly na obec, k níž náležely.

Stavba hřbitova společně s obcí Dolní Hradiště a elektrifikace obce byly provedeny v období protektorátu za starosty Josefa Sládka. Vybudování vodovodu, plánované od počátku 30. let, bylo nakonec uskutečněno až po roce 1945. Činnost Obecního úřadu v Kočíně byla ukončena v květnu 1945 ustavením revolučního národního výboru.

---

³ K rozdělení správy došlo až v roce 1956, kdy vznikly samostatné místní národní výbory Kočín a Kopidlo. V roce 1964 bylo rozděleno i katastrální území, tehdy už označované Kočín-Kopidlo, na dvě samostatná katastrální území Kočín a Kopidlo.

Počet obyvatel a domů

Rok	Počet obyvatel			Počet domů		
	Kočín	Kopidlo	Dolní Hradiště	Kočín	Kopidlo	Dolní Hradiště
1850	231	-	127	-	-	-
1869	270	356	126	42	46	24
1880	276	320	136	43	46	25
1890	263	339	143	40	47	24
1900	276	302	138	43	48	24
1910	301	386	131	48	57	25
1921	314	377	-	50	59	-
1930	286	322	-	50	59	-

Seznam doložených starostů

František Fencel	doložen 1884
Jan Kotas	1895 (?)–1902
František Fencel	1902–1905 (?)
František Pícl	1905 (?)–1909
Josef Pešek	1909–1912 (?)
Václav Píša	1913 (?)–1919
Antonín Fujan	1919–1920
Jan Šour	1921–1929
František Antoš	1929–1936
Josef Sládek	1936–1945 (?)

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Fond Archiv obce Kočín tvoří archiválie vzniklé z činnosti Obecního úřadu v Kočíně a jeho nástupce Místního národního výboru v Kočíně.

Ve dnech 4.–6. listopadu 1954 provedl okresní archivář Jaroslav Vavřík prohlídku a skartaci písemností na Místním národním výboru v Kočíně a vybraný materiál převzal do okresního archivu. K jeho zapsání do knihy přírůstků došlo až dodatečně v roce 1996 pod číslem 954 s datem 7. listopadu 1954. Další písemnosti Obecního úřadu v Kočíně byly převzaty v roce 2006 (č. př. 5/2006) při mimoskartacním řízení na Obecním úřadě v Kopidle. Jednalo se o zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva, rady a finanční komise (inv. č. 4) a zápisy ze schůzí osadního zastupitelstva, rady a finanční komise v Kočíně (inv. č. 5).

Pamětní kniha osady Kočín, založená v roce 1933, byla v době zpracování fondu uložena na Obecním úřadě v Kočíně. Pravděpodobně i osada Kopidlo měla založenou svoji kroniku, ta se ale zřejmě nedochovala.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond AO Kočín tvoří 11 úředních knih, 1 podací protokol a 2 kartony spisů o celkové metrāži 0,33 bm. V roce 1956 Jaroslav Vavřík fond hrubě uspořádal. Josef Pankraz v roce 1961 vyhotovil soupis písemností. Archivářka Marie Vitoušová roku 1990 tento inventární seznam doplnila, resp. zpřesnila. Pořádání a inventarizace proběhly na základě vyhlášky 645/2004 sb. Během pořádání byl z fondu Archiv obce Kočín převeden 1 podací protokol z let 1944–1947 o rozsahu 0,02 bm do fondu Místní národní výbor Kočín. Naopak do fondu Archiv obce Kočín byla z fondu Místní národní výbor Kopidlo převedena 1 kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva, rady a finanční komise z let 1939–1944 (1949) o rozsahu 0,01 bm, která současně tvoří posteriori celého fondu.

Z dochovaných písemností není evidentní, kde a jakým způsobem byly archiválie ukládány. S největší pravděpodobností byly na obecním úřadě spisy řazeny chronologicky, proto bylo při pořádání vytvořeno umělé schéma, které vychází ze schématu uvedeného v Metodickém návodu na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce z 31. ledna 2000 (čj. AS/1-284/2000), které bylo upraveno pro potřeby fondu. Při zpracování fondu a sestavení jeho inventáře archiváři vycházeli z Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek z 12. března 2010 (čj. SOAP/006-0767/2010) a jeho dodatku č. j. SOAP/006-1300/2014.

Při probíhající generální inventuře fondů došlo ke změně časového rozsahu archivního fondu, celkové metrāže, počtu a skladbě evidenčních jednotek. V průběhu současné inventarizace fondu nebyla provedena vnitřní skartace.

Časový přesah u inv. č. 4 je dán následnými zápisy z období existence místního národního výboru. Jelikož však většina těchto záznamů vzešla z činnosti obecního úřadu, byla kniha ponechána ve fondu archivu obce. Kniha inv. č. 2 sloužila v letech 1896–1906 jako pokladní deník chudinského fondu.

Archiválie jsou až na dvojjazyčné německo-české tiskopisy z doby okupace psané česky a v době zpracování fondu se nacházely ve vyhovujícím stavu. Restaurátorský

a konzervátorský zásah tak není zapotřebí.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Už vzhledem k dochované ucelené řadě zápisů ze schůzí obecních orgánů z let 1895–1944 poskytuje fond Archiv obce Kočín dostatek informací o činnosti místní obecní samosprávy. Další cenné údaje, především k vývoji v obci, lze získat z pamětní knihy osady Kočín uložené na Obecním úřadě v Kočíně. Některé účetní uzávěrky, rozpočty či zápisy z voleb osadních i obecních orgánů obsahuje také fond Okresní úřad Kralovice.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Fond Archiv obce Kočín uspořádala Kateřina Nová a Zuzana Kliková. Inventář zpracovala Zuzana Kliková v lednu 2012 a čistopis Mgr. Jiří Kříž v březnu 2015 ve Státním okresním archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích.

V Plasích 23. 03. 2015

Zuzana Kliková, Jiří Kříž

Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

a) Archivní prameny

Obecní úřad v Kočíně, pamětní kniha osady Kočín 1933–2002.

SOkA Plzeň-sever se sídlem v Plasích, *Základní devítiletá škola Kočín 1.–5. ročník 1884–1976*, kroniky školy inv. č. 1–3.

SOkA Plzeň-sever se sídlem v Plasích, *Okresní úřad Kralovice 1855–1945 (1948)*, Kočín – obecní záležitosti 1918–1936, kart. 22; rozlučování obcí (tvoření nových obcí) 1937–1939, kart. 89.

b) Tištěné prameny

Reichs-Gesetz-Blatt für das Kaiserthum Oesterreich, 1849.

Reichs-Gesetz-Blatt für das Kaiserthum Oesterreich, 1862, Teil IV., (Nr. 13, 5. 3.).

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. 1941 (částka 88, 15. 7.).

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1919 (částka 16., 31. 1. a 7. 2.).

Sbírka zákonů a nařízení státu československého, 1945 (částka 3., 5. 5.).

SCHWARZ, František. *Výklad zákona obecního: zřízení obecní a řád volení v obcích*. Praha, 1898.

Seznam míst v Království českém. Praha, 1872.

Seznam míst v Království českém. Praha, 1886.

Seznam míst v Království českém. Praha, 1893.

Seznam míst v Království českém. Praha, 1907.

Seznam míst v Království českém. Praha, 1913.

Statistický lexikon obcí v Čechách. Praha, 1924.

Statistický lexikon obcí v Zemi české. Praha, 1934.

Verzeichniss der Orts-Gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, 1861.

Zákony a nařízení pro Království české, 1864 (částka 2., 16. 4.).

Zevrubný popis rozdělení země Království českého. Praha, 1854.

II. Literatura

BUKAČOVÁ, Irena – FÁK, Jiří a kol. *Severní Plzeňsko I. Historicko-turistický průvodce č. 6*. Plzeň, 1996.

FLÖGEL, Jaroslav. *Praktická příručka pro obecní a okresní funkcionáře*. Praha, 1933.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost*. Praha, 2005.

KOČKA, Václav. *Dějiny politického okresu Kralovického*. Kralovice, 1930.

NOVÁKOVÁ, Božena a kol. *Zeměpisný lexikon ČR. Obce a sídla A–M*. Praha, 1991.

PALACKÝ, František. *Podrobný popis Království českého*. Praha, 1848.

PROFOUS, Antonín. *Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny. II. díl – Ch–L*. Praha, 1949.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850–1970. Praha, 1970.

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Ev. jedn. č.
I. Knihy			
1	Zápisy ze schůzí obecního výboru (zastupitelstva) a finanční komise (2. 4. 1895–6. 1. 1922)	1895–1922	ukn 1
2	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva, rady, komisí a honebního výboru (27. 1. 1922–21. 2. 1932) Pokladní deník chudinského fondu 1896–1906	1896–1932	ukn 2
3	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva, rady, finanční komise a honebního výboru (27. 4. 1932–18. 11. 1939)	1932–1939	ukn 3
4	Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva, rady a finanční komise (3. 12. 1939–28. 9. 1949)	1939–1944 (1949)	ukn 4
5	Zápisy ze schůzí osadního zastupitelstva, rady a finanční komise v Kočíně (13. 10. 1940–6. 8. 1941)	1940–1941	ukn 5
II. Spisový materiál			
1. Registraturní pomůcky			
6	Podací protokol (20. 1. 1939–24. 3. 1944) <i>Podací protokol (25. 3. 1944–21. 12. 1947)</i>	1939–1944	ppr 1 <i>MNV Kočín</i>
2. Spisy			
7	Rozdělení místní obce Kočín (záležitosti společného jmění); převzetí osady Kočín a osady Kopidlo do správy obce Kočín	1920–1941	kar 1
8	Domovské a matriční záležitosti	1884–1942	kar 1
9	Voličský seznam	1933	kar 1
10	Pozemkové záležitosti (spor o vlastnictví pozemku, uznání vlastnického práva, pronájem osadních pozemků), pronájem osadní kovárny čp. 3, rozhodnutí o obecním statku	1904–1937	kar 1
11	Koupě rybníku č. k. 1530, výlov a pronájem rybníka; pronájem rybolovu na Kralovickém potoce v katastru obce Kočín	1932–1941	kar 1
12	Obecní a osadní rozpočty, výkazy zápůjček	1912–[1945]	kar 1
13	Obecní a školní přírážky	1914–1941	kar 1

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Ev. jedn. č.
14	Stavba okresních silnic (výkup a směna pozemků)	1893–1913	kar 1
15	Společný hřbitov osady Kočín a obce Dolní Hradiště (vybírání poplatků, stavba a údržba hřbitova)	1941–1942	kar 1
16	Zřízení vodovodu pro osadu Kopidlo	1942	kar 1
17	Sbor dobrovolných hasičů (předání výzbroje do vlastnictví obce, pojištění hasičského vybavení, předpočet a rozpočet sboru)	1942–1943	kar 1
18	Elektrifikace obce; zřízení smluvní telefonní hovorny	1941–1943	kar 1
19	Trestní listy	1916–1938	kar 1
20	Příspěvky pro sirotky a početné rodiny; záležitost příslušnice Kamily Soukupové	1920–1929	kar 1
21	Zemědělství (dražba ovoce, výkazy o plochách osevu, kontingent dobytka, seznam majitelů koní); seznam vlastníků lesů, seznam živnostníků v obci	1935–1945	kar 1

III. Účetní materiál

1. Účetní knihy

22	Hlavní kniha	1930–1935	ukn 6
23	Hlavní kniha	1936–1941	ukn 7
24	Hlavní kniha	1942–1943	ukn 8
25	Hlavní kniha	1944–1945	ukn 9
26	Pokladní deník osady Kopidlo	1909–1941	ukn 10
27	Pokladní deník osady Kočín	1935–1941	ukn 11

2. Účty

28	Účetní uzávěrky	1930–[1945]	kar 2
----	-----------------	-------------	-------

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Kočín
Značka archivního fondu:	AO Kočín
Časový rozsah:	1884–1945 (1949)
Počet evidenčních jednotek:	14 (11 úředních knih, 1 podací protokol, 2 kartony)
Počet inventárních jednotek:	28
Rozsah v bm:	0,33
Stav ke dni:	23. 03. 2015
Zpracovatelky archivního fondu:	Kateřina Nová, Zuzana Kliková
Zpracovatelé archivní pomůcky:	Zuzana Kliková, Mgr. Jiří Kříž
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	4
Schválila:	PhDr. Hana Říhová dne 23. 03. 2015 č.j.: SOAP/060-90/2015